

Adatok a Cserehát Odonata faunájához

VIZSLÁN TIBOR

ABSTRACT: (Data to the dragonfly fauna of Cserehát) – Data on 1977 specimen belonging to 37 species collected in 1999 are given.

A Cserehát odonatólogiai feltárása már a kilencvenes években (1991) elkezdődött, de rendszeresnek és tervszerűnek csak 1998-tól nevezhető. A kistájilag Nyugati- és Keleti-Cserehátra osztott terület nyugati részének kutatásáról VIZSLÁN–PINGITZER (1998-99) számolt be. Jelen közleményben az 1999-es gyűjtések eredményei szerepelnek mindkét kistájrról. Ebben 37 faj 1977 példányáról közlünk adatokat.

Az adatoknál a faj latin neve után leírója, majd a leírás dátuma szerepel. A gyűjtőhelyek felsorolásánál megszámoztuk azokat, így a gyűjtési adatoknál csak ezt a számot adjuk meg. Utána, mivel minden adat 1999-es, csak a gyűjtés hónapját és napját adjuk meg. Majd az összpéldányszám, zárójelben a hímek és nőstények aránya következik, végül a gyűjtő neve rövidítve (PB: Pingitzer Beáta, VT: Vizslán Tibor).

A gyűjtőhelyek felsorolása

1. Alsógagy, Apáti-patak, a falu alatti szakasz
2. Alsógagy, Gagyí-patak, belterületen
3. Alsógagy, Vasonca-patak, a falu felett, a Tsz tanya mellett
4. Baktakék, Ilkaháza előtti patak gázlója
5. Baktakék, Kéki-patak, belterületen (Kéken)
6. Baktakék, Kéki-patak, a Vasonca és a műúti híd között
7. Baktakék, Vasonca-patak, a Baktai híd környéke (Baktán)
8. Baktakék, Vasonca-patak, a falu felett
9. Beret, községi patakocska, a Baktakéki oldalon
10. Beret, Vasonca-patak, belterületen
11. Damak, Damaki-patak, falu alatt a gázlóig
12. Damak, Damaki-patak, vadászházi szaksz
13. Detek, belterület
14. Detek, Vasonca-patak, belterületen
15. Detek, Vasonca-patak, Tengeri-tanya alatti szakasz
16. Fancsal, Fancsali-patak, a falu alatti hídnál
17. Fancsal, Fancsali-patak, a falu felett, a műúti átereszt környéke
18. Fancsal, Fancsali-patak, a falu felett, vízmű kerítés környéke
19. Fancsal, Fancsali-patak, belterületen
20. Felsőagy, Gagyí-patak, a falu végénél

21. Felsőgagy, kúriási-patakocska, belterületen
22. Felsővadász, a falu alatti erdőfolt, a patak és a műút között
23. Gagyapáti, Apáti-patak, belterületen
24. Gagyvendégi, a Magyar-hegy melletti műút
25. Gagyvendégi, Bátor-patak
26. Hegymeg, Hegymegi-halastó.
27. Hegymeg, Hegymegi-patak, a halastó felett
28. Kázsmárk, Kázsmárki-patak, juhodály melletti szakasz
29. Kázsmárk, Vasonca-patak, a falu előtt
30. Kázsmárk, Vasonca-patak, a falu után
31. Kázsmárk, Vasonca-patak, belterületen
32. Kázsmárk, Vasonca-patak, jobb oldalán lévő gödrösök, belterületen
33. Lak, Laki-patak, a falu előtt a Tsz raktárnál
34. Léh, Vasonca-patak, belterületen
35. Monaj, falu feletti vízenyős rét, a Kendi-tanya alatt
36. Monaj, Mánta-patak (Selyebi-Vadász-patak), a Kendi-tanyánál
37. Rásonysápberencs, Csörgő-patak
38. Rásonysápberencs, Vasonca-patak, a falu alatti szakasz
39. Rásonysápberencs, Vasonca-patak, a vízmű melletti szakasz
40. Selyeb, Selyebi-tó
41. Tomor, Vadász-patak, a falu melletti szakasz

Megjegyzés: A falu előtt és felett, illetve után és alatt az élőhelyeknél a folyás iránya szerint értendő.

Gyűjtési adatok

Calopteryx virgo (Linné, 1758): 6. 06.27., 1(1+0), VT – 19. 06.29., 1(0+1), VT.

Calopteryx splendens (Harris, 1782): 1. 06.27., 14(8+6), PB-VT – 2. 06.27., 49(29+20), VT; 06.27., 30(18+12), PB – 3. 06.27., 5(2+3), PB-VT – 4. 06.27., 1(0+1), VT – 5. 06.27., 6(1+5), VT – 6. 06.27., 8(6+2), VT – 7. 06.27., 41(23+18), PB-VT – 8. 06.27., 11(8+3), VT – 9. 06.27., 2(0+2), PB – 11. 07.01., 3(2+1), VT; 07.01., 4(1+3), PB – 12. 07.01., 13(8+5), VT; 07.01., 12(2+10), PB – 13. 06.27., 2(1+1), VT – 14. 06.27., 50(25+25), PB-VT; 06.27., 26(19+7), PB-VT – 15. 06.27., 50(25+25), PB-VT – 16. 06.29., 21(15+6), VT; 06.29., 19(11+8), PB – 18. 06.29. 6(1+5), PB-VT – 19. 06.29., 18(9+9), VT; 06.29., 13(7+6), PB – 20. 06.29., 3(1+2), PB-VT – 21. 06.29., 1(0+1), VT – 26. 07.01., 1 (1+0), PB – 28. 06.11., 3(1+2), PB-VT – 29. 06.11., 13(9+4) PB-VT – 30. 06.11., 3(1+2), PB – 31. 06.11., 50(25+25), PB-VT – 32. 06.11., 1(1+0), VT – 33. 07.01., 13(8+5), PB – 34. 06.11., 15(9+6), PB-VT – 36. 07.01., 3(1+2), VT; 07.01., 5(5+0), PB – 37. 06.27., 24(17+7), VT – 38. 06.27., 29(23+6), PB-VT – 39. 06.27., 47(29+18), VT – 40. 07.01., 2(1+1), PB – 41. 07.01., 59(32+27), VT; 07.01., 20(10+10), PB.

Lestes viridis (Van der Linden, 1825): 25. 08.17., 2(1+1), VT.

Lestes barbarus (Fabricius, 1798): 1. 06.27., 10(4+6), VT; 06.27., 7(4+3), PB – 25. 08.17., 3 (2+1), VT – 32. 06.11., 37(14+23), PB-VT – 34. 056.11., 1(1+0), VT – 35. 07.01., 3(2+1), VT; 07.01., 5(2+3), PB – 36. 07.01., 11(5+6), PB; 07.01., 9(8+1), VT – 37. 06.27., 2(1+1), PB – 40. 06.10., 17(12+5), VT.

Lestes virens vestalis (Rambur, 1842): 36. 07.01., 5(5+0), VT; 07.01., 2(1+1), PB – 40. 07.01., 7(6+1), VT; 07.01., 5(4+1), PB; 08.17., 9(7+2), VT.

Lestes sponsa (Hansemann, 1823): 35. 07.01., 2(2+0), PB – 36. 07.01., 11(7+4), PB; 07.01., 9(5+4), VT – 40. 07.01., 2(2+0), PB; 07.01., 8(6+2), VT; 08.17., 2(2+0), VT – 41. 07.01., 2(2+0), PB.

Lestes dryas (Kirby, 1890): 40. 06.10., 15(11+4), VT.

Platynemesis pennipes (Pallas, 1771): 1. 06.27., 3(2+1), VT – 2. 06.27., 2(1+1), PB-VT – 6. 06.27., 2(2+0), VT – 7. 06.27., 19(12+7), PB-VT – 8. 06.27., 4(3+1), VT – 10. 06.27., 22(16+6), PB-VT – 14. 06.27., 13(12+1), PB-VT – 15. 06.27., 16(10+6), PB-VT – 16. 06.29., 6(4+2), VT; 06.29., 7(6+1), PB – 19. 06.29., 1(0+1), VT; 06.29., 1(1+0), PB – 26. 07.01., 2(2+0), PB; 07.01., 5(4+1), VT – 27. 07.01., 2(2+0), PB – 29. 06.11., 10(8+2), PB-VT – 31. 06.11., 2(2+0), PB – 32. 06.11., 2(1+1), PB-VT – 33. 07.01., 4(3+1), PB – 34. 06.11., 11(7+4), PB-VT – 35. 07.01., 1(1+0), PB – 36. 07.01., 2(1+1), VT – 37. 06.27., 1(1+0), VT – 38. 06.27., 9(7+2), PB-VT – 39. 06.27., 8(7+1), VT – 41. 07.01., 27(16+11), PB; 07.01., 33(18+15), VT.

Pyrhosoma nymphula interposita (Varga, 1968): 23. 06.27., 7(6+1), PB-VT.

Erythromma viridulum (Charpentier, 1840): 40. 07.01., 26(24+2), VT; 08.17., 14(12+2), VT.

Coenagrion scitulum (Rambur, 1842): 26. 07.01., 2(1+1), PB – 40. 07.01., 2(1+1), PB; 07.01., 1(1+0), VT.

Coenagrion ornatum (Sélys, 1850): 1. 06.27., 5(3+2), VT; 06.27., 1(0+1), PB – 2. 06.27., 1(0+1), VT – 5. 06.27., 1(1+0), PB – 8. 06.27., 4(3+1), PB – 12. 07.01., 1(1+0), PB – 14. 06.27., 8(4+4), PB-VT – 15. 06.27., 1(1+0), VT – 16. 06.29., 2(1+1), VT; 06.29., 4(3+1), PB – 18. 06.29., 1(1+0), VT – 28. 06.11., 2(1+1), PB-VT – 29. 06.11., 10(9+1), PB-VT – 31. 06.11., 12(11+1), PB-VT – 33. 07.01., 5(5+0), VT; 07.01., 5(4+1), PB – 36. 07.01., 1(1+0), PB; 07.01., 1(1+0), VT – 37. 06.27., 5(2+3), PB; 06.27., 2(1+1), VT – 38. 06.27., 13(10+3), VT; 06.27., 5(4+1), PB – 39. 06.27., 2(2+0), VT; 06.27., 5(5+0), PB – 41. 07.01., 6(6+3), PB; 07.01., 7(4+3), VT.

Coenagrion puella (Linné, 1758): 1. 06.27., 8(6+2), VT; 06.27., 18(13+5), PB – 2. 06.27., 1(0+1), PB – 5. 06.27., 26(21+5), VT – 8. 06.27., 5(5+0), PB; 06.27., 4(3+1), VT – 12. 07.01., 20(17+3), VT; 07.01., 5(3+2), - PB – 16. 06.29., 6(6+0), VT; 06.29., 4(3+1), PB – 19. 06.29., 1(0+1), VT – 23. 06.27., 4(3+1), PB-VT – 26. 07.01., 29(22+7), PB; 07.01., 19(13+6), VT – 27. 07.01., 6(5+1), VT – 31. 06.11., 2(2+0), VT – 32. 06.11., 41(34+7), PB-VT – 33. 07.01., 9(9+0), VT – 35. 07.01., 1(1+0), VT – 36. 07.01., 8(6+2), PB; 07.01., 5(4+1), VT – 40. 06.10., 10(9+1), VT; 07.01., 15(12+3), VT; 07.01., 3(2+1), PB – 41. 07.01., 2(2+0), VT; 07.01., 5(5+0), PB.

Coenagrion pulchellum interruptum (Charpentier, 1825): 36. 07.01., 1(1+0), PB; 07.01., 1(1+0), VT – 40. 06.10., 4(3+1), VT.

Enallagma cyathigerum (Charpentier, 1840): 12. 07.01., 2(1+1), PB – 26. 07.01., 5(3+2), PB – 40. 07.01., 3(3+0), VT; 07.01., 2(2+0), PB; 06.10., 1(1+0), VT.

Ischnura pumilio (Charpentier, 1825): 1. 06.27., 17(12+5), VT; 06.27., 7(6+1), PB – 2. 06.27., 4(4+0), VT; 06.27., 1(1+0), PB – 5. 06.27., 9(8+1), VT; 06.27., 1(1+0), PB – 8. 06.27., 5(5+0), PB; 06.27., 1(1+0), VT – 11.07.01., 7(7+0), VT; 07.01., 3(2+1), PB – 12. 07.01., 5(5+0), VT; 17.01., 8(7+1), PB – 16. 06.29., 9(7+2), VT; 06.29., 6(5+1), PB – 18. 06.29., 4(3+1), VT – 23. 06.27., 9(9+0), PB-VT – 26. 07.01., 7(6+1), PB; 07.01., 10(9+1), VT – 27. 07.01., 4(3+1), VT – 28. 06.11., 1(0+1), VT – 32. 06.11., 9(8+1), PB-VT – 33. 07.01., 2(2+0), VT; 07.01., 4(4+0), PB – 35. 07.01., 2(1+1), PB – 40. 07.01., 1(1+0), PB; 07.01., 1(1+0), VT; 09.10., 7(6+1), VT.

Ischnura elegans pontica (Schmidt, 1938): 1. 06.27., 2(1+1), VT; 06.27., 5(4+1), PB – 12. 07.01., 2(2+0), VT – 16. 06.29., 1(1+0), VT – 26. 07.01., 2(2+0), PB; 07.01., 3(3+0), VT – 29. 06.11., 1(1+0), PB 31. 06.11., 3(3+0), PB-VT – 38. 06.27., 1(1+0), VT – 40. 07.01. 4(4+0), VT; 07.01., 1(1+0), PB.

Aeshna affinis (Van der Linden, 1820): 12. 07.01., 1(1+0), PB.

Aeshna cyanea (Müller, 1764): 22. 08.18., 1(1+0), VT.

Anax imperator (Leach, 1815): 26. 07.01., 1(1+0), PB; 07.01., 1(1+0), VT – 40. 06.10., 1(1+0), VT; 07.01., 2(2+0), VT; 07.01., 1(1+0), PB.

Anax parthenope (Sélys, 1839): 40. 07.01., 1(1+0), PB.

Gomphus vulgatissimus (Linné, 1758): 31. 06.11., 2(2+0), PB-VT.

Onychogomphus forcipatus (Linné, 1758): 39. 06.10., 1(1+0), VT; 06.27., 1(1+0), VT.

Somatochlora metallica (Van der Linden, 1825): 17. 06.29., 1(1+0), PB – 40. 07.01., 1(1+0), VT.

Libellula quadrimaculata (Linné, 1758): 40. 06.10., 6(4+2), VT; 07.01., 1(1+0), VT.

Libellula depressa (Linné, 1758): 1. 06.27., 3(3+0), VT; 06.27., 2(2+0), PB – 4. 06.27., 2(2+0), PB-VT – 5. 06.27., 2(2+0), VT – 6. 06.27., 2(1+1), VT – 8. 06.27., 3(2+1), PB – 11. 07.01., 2(2+0), VT; 07.01., 1(1+0), PB – 12. 07.01., 9(8+1), VT; 07.01., 3(3+0), PB – 16. 06.29., 1(1+0), VT – 17. 06.29., 1(1+0), PB – 23. 06.27., 1(1+0), PB – 26. 07.01., 5(5+0), PB; 07.01., 6(6+0), VT – 27. 07.01., 2(2+0), VT – 29. 06.11., 1(1+0), PB – 32. 06.11., 6(5+1), PB-VT – 33. 07.01., 2(2+0), VT.

Orthetrum cancellatum (Linné, 1758): 26. 07.01., 1(1+0), PB – 40. 07.01., 1(1+0), PB; 07.01., 2(2+0), VT.

Orthetrum albistylum (Sélys, 1848): 26. 07.01., 13(10+3), PB; 07.01., 9(7+2), VT – 27. 07.01., 1(1+0), PB – 40. 07.01., 3(1+2), PB; 08.17., 1(1+0), VT.

Orthetrum brunneum (Fonscolombe, 1837): 1. 06.27., 5(4+1), VT; 06.27., 2(2+0), PB – 6. 06.27., 1(0+1), VT – 7. 06.27., 1(1+0), VT – 8. 06.27., 1(1+0), PB – 11. 07.01., 6(6+0), VT; 07.01., 4(2+2), PB – 12. 07.01., 18(11+7), VT; 07.01., 10(6+4), PB – 16. 06.29., 5(5+0), PB; 06.29., 3(3+0), VT – 18. 06.29., 1(1+0), VT – 27. 07.01., 1(0+1), VT.

Orthetrum coerulescens (Fabricius, 1798): 11. 07.01., 1(1+0), PB – 12. 07.01., 2(0+2), VT – 16. 06.29., 2(2+0), VT; 06.29., 1(1+0), PB – 18. 06.29., 1(1+0), PB; 06.29., 1(1+0), VT – 19. 06.29., 1(1+0), PB – 26. 07.01., 1(1+0), VT – 33. 07.01., 1(1+0), PB.

Crocothemis erythraea (Brullé, 1832): 16. 06.29., 1(1+0), VT – 40. 07.01., 3(3+0), PB-VT; 08.17., 1(1+0), VT.

Sympetrum striolatum (Charpentier, 1840): 25. 08.17., 1(1+0), VT – 40. 08.17., 3(2+1), VT.

Sympetrum vulgatum (Linné, 1758): 1. 06.27., 2(1+1), PB – 6. 06.27., 2(1+1), VT – 16. 06.29., 1(1+0), VT; 06.29., 1(1+0), PB – 17. 06.29., 7(7+0), PB-VT – 18. 06.29., 2(1+1), PB; 06.29., 1(1+0), VT – 26. 07.01., 1(0+1), PB; 07.01., 1(0+1), VT – 27. 07.01., 3(2+1), VT – 32. 06.11., 9(4+5), PB-VT – 33. 07.01., 2(1+1), VT – 35. 07.01., 1(0+1), PB – 36. 07.01., 1(1+0), PB; 07.01., 2(2+0), VT – 37. 06.27., 2(1+1), VT – 40. 07.01., 9(7+2), PB; 07.01., 11(9+2), VT.

Sympetrum fonscolombii (Sélys, 1840): 12. 07.01., 1(1+0), PB – 35. 07.01., 1(1+0), PB – 36. 07.01., 1(0+1), VT.

Sympetrum flaveolum (Linné, 1758): 40. 07.01., 1(0+1), VT.

Sympetrum sanguineum (Müller, 1764): 25. 08.17., 5(3+2), VT – 40. 06.10., 2(2+0), VT; 07.01., 1(0+1), VT; 07.01., 4(1+3), PB; 08.17., 3(2+1), VT.

Sympetrum danae (Sulzer, 1776): 35. 07.01., 4(3+1), PB – 36. 07.01., 1(1+0), PB.

Irodalom

- STEINMANN, H. (1984): Szitakötők – Odonata – In: Fauna Hungariae, V., 6: 1-112.
ÚJHELYI, S. (1957): Szitakötők – Odonata – In: Fauna Hungariae, V., 6: 1-44.
VIZSLÁN, T. – PINGITZER, B. (1998-99): Adatok Magyarország szitakötő-faunájához
(Odonata) III. – Fol. Hist.-nat. Mus. Matr., 23: 179-190.

VIZSLÁN Tibor
H-9400 SOPRON
Szent Mihály út 9.